ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

МЕЙІРБИКЕ ІСІ НЕГІЗДЕРІ

0305000 - «ЛАБОРАТОРИЯЛЫҚ ДИАГНОСТИКА» мамандығы

0305013 - «Медициналық лаборант» біліктілігі

Сағат көлемі – 66

Астана 2010

Авторлар:

1. А.Ф. Моисеева – «Қостанай медициналық колледжі» МКҚК арнайы пәндердің циклдік әдістемелік комиссияның төрайымы, жоғары біліктілік санатты «Мейірбике ісі негіздері» пәнінің оқытушысы;
2. Г.И. Пархоменко – «Қостанай медициналық колледжі» МКҚК жоғары біліктілік санатты «Мейірбике ісі негіздері» пәнінің оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Т.А. Дедовец – жоғары біліктілік санатты дәрігер, облыстық ауруханаиың КДЛ меңгерушісі, лабораториялық диагностика бойынша Қостанай облысы әкімдігінің денсаулық сақтау Басқармасының бас маманы;
2. Л.П. Булат – жоғары біліктілік санатты дәрігер, Қостанай облыстық эпидемиологиялық сараптама орталығының бактериологиялық лаборатория меңгерушісі.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Қостанай медициналық колледжі»МКҚК **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0305000 - «Лабораториялық диагностика» мамандығы, 0305013 - «Медициналық лаборант» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленді.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамыздағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Общий уход за больными. Мухина С.А. – М., 1989.
2. Основы сестринского дела: учебное пособие. Островская И.В., Широкова Н.В. – М., 2008. – 320 с.
3. Сестринское дело в терапии. Практикум. Обуховец Т.П. – Ростов-на-Дону, 2008.

6.2 Дополнительная литература:

1. Давлицарова К.Е. Основы ухода за больными. – М.: ФОРУМ, 2004.
2. Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи. Смолева Э.В. – Ростов-на-Дону, 2005.
3. Справочник медицинской сестры. Соколова Н.Г. – Ростов-на-Дону, 2001.
4. Сестринское дело. Яромич И.В. – Минск, 2004.

6.3 Средства обучения:

- печатные материалы;
- учебное оборудование;
- наглядные пособия;
- ТСО.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Реализация компетентностного подхода должна предусматривать широкое использование в учебном процессе активных и интерактивных форм проведения теоретических и практических занятий (компьютерных технологий, деловых и ролевых игр, разбор конкретных ситуаций, психологические и иные тренинги) в сочетании с внеаудиторной работой с целью формирования и развития профессиональных навыков обучающихся.

Для обучающихся должны быть обеспечены: возможность оперативного сбора и обмена информацией, доступ к современным профессиональным базам данных, информационным справочным и поисковым системам с использованием скоростного Интернета. Рекомендуется при изучении дисциплины использовать основную и дополнительную литературу, учебные пособия, учебно-методическую литературу, электронные учебники, мультимедийные обучающие программы.

В рабочей учебной программе дисциплины должны быть четко сформулированы конечные результаты обучения в соответствии с осваиваемыми знаниями, умениями и приобретаемыми компетенциями.

5 Контроль планируемого результата обучения

Предлагается при составлении рабочих учебных программ разработать компетентностно-ориентированные практические работы и задания в тестовой форме.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба 6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері 6
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны 8
4. Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар 16
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау 16
6. Әдебиеттер тізімі және оқу құралдары 17

Осы үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз басып шығаруға және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Бұл үлгілік оқу бағдарламасы 0305000 - «Лабораториялық диагностика» мамандығы 0305013 - «Медициналық лаборант» біліктілігі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкес құрастырылған.

Медициналық лобарантты «Мейірбике ісі негіздері» пәнін оқыту болашақ маманның кәсіптік біліктілігін қалыптастыруға негізделген.

Пәнді оқыту курсына мейірбике ісі негіздері, кәсіптік этика мен деонтология, қауіпсіз ауруханалық орта, пациенттерді тексерудің зертханалық және аспаптық әдістері туралы мәліметтер, мейірбикелік іс-әрекеттерді орындау алгоритмдері, пациенттерге күтім жасау мәселелері енгізілген.

Пән келесі тараулардан тұрады:

- «Мейірбике ісі негіздері» пәніне кіріспе, қауіпсіз ауруханалық орта, қабылдау бөлімінің құрылымы мен қызметі;
- пациенттердің жекебас гигиенасы, емдік тамақтануды ұйымдастыру, пациенттердің функционалдық жағдайын бағалау;
- дәрі-дәрмектермен емдеу тәсілдері мен әдістері;
- қарапайым физиотерапия;
- организмнің әртүрлі жүйелерінің қызметі бұзылған кезде пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу;
- лабораториялық мен аспаптық зерттеулерге материалдар алу және пациенттерді дайындау;
- шұғыл жағдайлар кезінде дәрігерге дейін жәрдем көрсету.

Бағдарлама басқа пәндермен интеграцияны қарастырады: анатомия, физиология, латын тілі, микробиология, вирусология және микробиологиялық зерттеулер техникасы, эпидемиология негіздері және жұқпалы аурулар, клиникалық зертханалық зерттеу әдістері.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Стандартта және білім беру бағдарламасында жоспарланған оқытудың нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушы **Арнайы**: **АҚ 8**. Әртүрлі жарақаттар кезінде дәрігерге дейін жәрдем көрсете білуде, реанимация әдістерін, жасалатын іс-әрекеттер техникасын игере білуде **құзырлы болуы қажет.**	Білім алушы пәнді оқу нәтижесінде: - медициналық мекемелердің түрлерін және ондағы жұмыстарды ұйымдастыру негіздерін; - медициналық мекемелерді санитария-эпидемиологиялық режіммен қамтамасыз ету ережелерін; - дезинфекциялық заттарды дайындау және сұйылту үдерістерін, оларды нұсқаулар бойынша қолдануды; - медициналық бұйымдарды өңдеу сатыларын;

подготовка пациентов и емкостей к сбору кала на яйца гельминтов, копрологию, скрытую кровь, дизгруппу. Исследования мокроты: клинические, бактериологические. Диагностическое значение, подготовка пациентов и емкостей к сбору мокроты на общий клинический анализ, микобактерии туберкулеза, микрофлору и чувствительность к антибиотикам. Взятие мазка из зева и носа. Выписывание направлений, правила хранения и транспортировки биологического материала в лабораторию. Дезинфекция медицинского инструментария и предметов ухода.

Тема 6.2 Забор желудочного и дуоденального содержимого для лабораторных исследований. Подготовка пациентов. Правила хранения и транспортировки биологического материала. Выписывание направлений

Фракционное зондирование желудка. Дуоденальное зондирование. Подготовка пациента к процедурам. Методика проведения. Хранение и транспортировка биологического материала в лабораторию. Выписывание направлений. Дезинфекция медицинского инструментария и предметов ухода.

Тема 6.3 Подготовка пациентов к инструментальным исследованиям

Понятие об инструментальных методах исследования. Классификация: рентгенологические, эндоскопические, функциональные, ультразвуковые, радиоизотопные. Подготовка пациентов к рентгенологическим исследованиям: бронхографии, рентгеноскопии желудка и двенадцатиперстной кишки, ирригоскопии, холецистографии, урографии. Подготовка пациентов к эндокоспическим исследованиям: бронхоскопии, ФГДС, колоноскопии, ректороманоскопии, цистоскопии. Подготовка пациентов к ультразвуковым исследованиям органов брюшной полости и малого таза. Понятие о функциональных и радиоизотопных исследованиях. Выписывание направлений.

Раздел 7 Доврачебная помощь при неотложных состояниях

Тема 7.1 Доврачебная помощь при отравлениях лекарственными средствами, алкоголем, кислотами, щелочами, недоброкачественной пищей

Причины, диагностические признаки отравлений лекарственными средствами, алкоголем, кислотами, щелочами, недоброкачественной пищей. Оказание неотложной доврачебной помощи.

Тема 7.2 Реанимационные мероприятия при клинической смерти

Понятие о терминальном состоянии пациента. Стадии терминального состояния, их основные клинические проявления. Наблюдение и уход при терминальном состоянии. Организация индивидуального поста. Понятие о клинической и биологической смерти. Понятие о реанимации. Техника проведения исскуственной вентилляции легких и непрямого массажа сердца. Критерии эффективности проводимых реанимационных мероприятий. Правила обращения с трупом.

Понятие «клизма». Виды клизм: очистительная, сифонная, микроклизмы (послабляющая масляная и гипертоническая), лекарственная. Показания и противопоказания к постановке. Методика проведения процедур. Дезинфекция медицинского инструментария и предметов ухода. Утилизация медицинских отходов.

Тема 5.4 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций мочевыделительной системы

Проявления нарушений функции мочевыделительной системы: боли при поражении почек, мочеточников, мочевого пузыря, дизурические расстройства (поллакиурия, странгурия, ишурия, никтурия), острая задержка мочеиспускания, непроизвольное выделение мочи (недержание и неудержание мочи, энурез), нарушения мочеотделения (полиурия, олигурия, анурия), изменения химического состава мочи (гематурия, протеинурия, лейкоцитурия, цилиндрурия, глюкозурия, кетонурия, билирубинурия), отеки, артериальная гипертензия.

Обеспечение наблюдения и ухода за пациентами. Помощь при острой задержке мочи. Утилизация медицинских отходов, дезинфекция медицинского инструментария и предметов ухода.

Тема 5.5 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций эндокринной системы. Инсулинотерапия

Проявления нарушений функции эндокринной системы: повышение артериального давления, пиодермия, фурункулез, сухость и влажность кожных покровов, повышенная жажда, полифагия, полиурия, зуд в половых органах, трофические нарушения и снижение чувствительности кожи стоп, снижение зрения.

Обеспечение наблюдения и ухода за пациентами с сахарным диабетом: контроль за соблюдением диеты, личной гигиены, обеспечение приема лекарственных препаратов по назначению врача. Синдром диабетической стопы. Особенности ухода за стопами при сахарном диабете.

Особенности применения инсулина. Набор назначенной дозы инсулина в шприц. Дезинфекция медицинского инструментария и предметов ухода. Утилизация медицинских отходов.

Раздел 6 Забор материала и подготовка пациентов для лабораторных и инструментальных исследований

Тема 6.1 Забор крови, мочи, кала, мокроты, содержимого зева и носа для лабораторных исследований. Подготовка пациентов. Правила хранения и транспортировки биологического материала. Выписывание направлений

Исследования крови: клинические, биохимические. Диагностическое значение. Подготовка пациентов к забору крови из пальца и вены. Исследования мочи: клинические, биохимические, бактериологические. Диагностическое значение. Подготовка пациентов и емкостей к сбору мочи на общий клинический анализ, по Нечипоренко, по Зимницкому, на сахар, диастазу, микрофлору и чувствительность к антибиотикам. Исследования кала: клинические, бактериологические. Диагностическое значение,

	- қауіпсіздік дәрежесі бойынша медициналық қалдықтар класы туралы; - науқастарға күтім жасаудың негізгі ережелерін; - медициналық қызметкерлермен және науқастармен қарым-қатынас жасау қағидаларын; - дәрі – дәрмектерді енгізу (энтералдық, парентералдық) жолдары мен әдістерін; - зертханалық зерттеу әдістемесі туралы; - мейірбикелік іс-әрекеттерді өткізу мақсатын, көрсетімдері мен қарсы көрсетімдерін, алгоритмдерін және өз құзырлығана сай емшараларды өткізе **білуі тиіс.** - медициналық ұйымдардың бөлімдеріндегі жұмысты ұйымдастыра білуді; - медициналық ұйымдарда инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді; - нұсқаулар бойынша дезинфекциялық заттарды дайындау және қолдана білуді; - медициналық бұйымдарды зарарсыздандыру алдында тазалай білуді, зарарсыздандыруды; - бөлмелерді жинай білуді; - емдік тамақтандыруды ұйымдастыра білуді; - пациенттерді, оның ішінде халі нашар науқастарды тамақтандыруды; - пациенттердің функционалдық жағдайын бағалай білуді; - қарапайым физиотерапиялық емшараларды өткізе білуді; - халі нашар науқастарға гигиеналық емшаралар өткізуді; - халі нашар науқастарға, оның ішінде дене қызуы көтерілген науқастарға күтім жасай білуді; - науқастарға күтім жасау кезінде және олардың отбасымен қарым-қатынас жасау кезінде коммуникативті машықтарды қолдана білуді; - дәрі-дәрмектерді энтералдық, ингаляциялық және басқа да тәсілдермен қолдана білуді; - зертханалық зерттеу әдістеріне науқастарды дайындай білуді, биологиялық материалдар ала білуді; - теріге, тері астына, бұлшықетке, венаға және

	венаға тамшылатып дәрі-дәрмектерді енгізу техникасын; - әртүрлі клизманы қою техникасын; - әлсіз науқастар құсқан кезде оларға жәрдем көрсете білуді **үйреніп алуы қажет.**

3 Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны
3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

р/с №	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Күндізгі оқу нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)		
		Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	**1 тарау «Мейірбике ісі негіздері» пәніне кіріспе. Қауіпсіз ауруханалық орта. Қабылдау бөлімінің құрылымы және қызметтері**			
	1.1 тақырып Мейірбике ісінің міндеттері. Мейірбике ісінің философиясы. Кәсіптік этика мен деонтология. ЕПҰ түрлері.	2	-	2
	1.2 тақырып Аурухана ішілік ифекция (жұқпа) мәселелері. Қауіпсіз ауруханалық орта. Инфекциялық бақылау. ЕПҰ-да санитария-эпидемиологиялық режім.	2	-	2
	1.3 тақырып Пациенттерді қабылдау және санитариялық тазарту	4	-	4
2	**2 тарау Пациенттердің жекебас гигиенасы. Емдік тамақтандыруды ұйымдастыру. Пациенттердің функционалдық жағдайын бағалау**			
	2.1 тақырып Стационардың емдеу бөлімшесі. Емдік-сақтандыру режімі. Пациенттердің жекебас гигиенасы. Халі нашар науқастарды тамақтандыру	4	-	4
	2.2 тақырып Пациенттердің функционалдық жағдайын бағалау. Термометрия. Қан тамыр соғуын, тыныс алу жиілігін анықтау және оның сипаттамасы. АҚ-ды өлшеу	4	-	4

Раздел 4 Простейшая физиотерапия

Тема 4.1 Понятие о простейших физиотерапевтических процедурах. Виды, принципы воздействия, лечебный эффект. Техника применения грелки, пузыря со льдом, горчичников и компрессов

Понятие о простейших физиотерапевтических процедурах. Виды, принципы воздействия, лечебный эффект. Показания и противопоказания к применению. Техника применения грелки, пузыря со льдом, горчичников, компрессов. Соблюдение правила безопасности при проведении процедур. Дезинфекция медицинского инструментария и предметов ухода.

Тема 4.2 Понятие о гирудотерапии, водо-, озокерито-, парафинолечении

Понятие о гирудотерапии. Показания, противопоказания, возможные осложнения. Места прикладывания пиявок. Техника постановки медицинских пиявок. Утилизация использованных пиявок.

Понятие о гидротерапии, озокерито-, парафинолечении. Показания, противопоказания. Методика. Возможные осложнения при проведении процедур.

Раздел 5 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций различных систем организма

Тема 5.1 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций дыхания. Оксигенотерапия

Проявления нарушений функции дыхания: одышка, удушье, кашель, боли в грудной клетке, кровохарканье, легочное кровотечение, лихорадка. Обеспечение наблюдения и ухода за пациентами.

Понятие оксигенотерапии. Показания. Подача увлажненного кислорода из кислородной подушки, через носовой катетер. Соблюдение правила техники безопасности при проведении процедур.

Тема 5.2 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций сердечно-сосудистой системы

Проявления нарушений функции сердечно-сосудистой системы: одышка, удушье, боли в области сердца, сердцебиение, отеки, головная боль, резкое повышение АД, обморок, коллапс. Обеспечение наблюдения и ухода за пациентами: исследование пульса, измерение артериального давления, контроль диуреза и веса, диеты.

Тема 5.3 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций пищеварительной системы. Помощь при рвоте. Промывание желудка. Клизмы

Проявления нарушений функции пищеварительной системы: боли в животе, тенезмы, изжога, отрыжка, нарушение аппетита, тошнота, рвота, дисфагия, метеоризм, понос, запор, пищеводное, желудочное и кишечное кровотечение. Обеспечение наблюдения и ухода за пациентами.

Понятие о рвоте. Оказание помощи при рвоте активным и пассивным пациентам. Промывание желудка зондовым и беззондовым способом.

колебаний. Периоды лихорадки. Клинические проявления и уход за пациентом в различные периоды лихорадки. Определение пульса сосудов и его характеристика. Наблюдение за дыханием: определение частоты, ритма и глубины дыхательных движений, оценка типа дыхания. Возможные изменения характера дыхания. Измерение артериального давления. Регистрация результатов в температурном листе.

Раздел 3 Способы и методы лекарственной терапии

Тема 3.1 Пути введения лекарственных средств (энтеральный, наружный, ингаляционный). Правила выписывания, хранения и учета лекарственных средств

Пути введения лекарственных средств в организм. Порядок выписывания, получения, хранения и списания лекарственных средств. Хранение и учет наркотических, психотропных веществ, прекурсоров. Раскладка и раздача пероральных лекарственных средств. Применение лекарственных средств наружным и ингаляционным способами. Введение лекарственных средств в глаза, нос, уши. Правила пользования карманным ингалятором.

Тема 3.2 Парентеральное введение лекарственных средств. Организация работы процедурного кабинета. Набор лекарства из ампулы и флакона. Разведение антибиотиков

Парентеральное введение лекарственных средств. Преимущества и недостатки. Подготовка процедурного кабинета к работе. Санитарно-эпидемиологический режим процедурного кабинета, виды уборок. Требования к личной гигиене, спецодежде медицинской сестры Барьеры личной защиты медицинской сестры. Соблюдение правила асептики и антисептики при проведении инъекций. Осложнения при парентеральном применении лекарственных средств. Набор лекарств из ампулы, флакона. Разведение и набор антибиотиков. Сроки хранения приготовленных растворов.

Тема 3.3 Техника выполнения внутрикожных, подкожных и внутримышечных инъекций

Анатомические места постановки внутрикожной, подкожной и внутримышечной инъекций. Подготовка рабочего места, рук медицинской сестры и кожи пациента к выполнению инъекций. Техника выполнения внутрикожной пробы, подкожной и внутримышечной инъекций. Профилактика постинъекционных осложнений. Утилизация медицинских отходов.

Тема 3.4 Техника выполнения внутривенной инъекции, внутривенного капельного вливания. Забор крови из вены на биохимическое исследование

Понятие о венепункции. Подготовка рабочего места, рук медицинской сестры и кожи пациента к выполнению инъекций. Техника выполнения внутривенной инъекции, внутривенного капельного вливания. Подготовка пациента и забор крови из вены на биохимическое исследование. Транспортировка биологического материала в лабораторию. Профилактика постинъекционных осложнений. Утилизация медицинских отходов.

3	**3 тарау Дәрі-дәрмекпен емдеу әдістері мен тәсілдері**			
	3.1 тақырып Дәрі-дәрмектерді енгізу жолдары (энтералдық, сыртқы, ингаляциялық). Дәрі-дәрмектерді жаздырып алу, сақтау және есепке алу ережелері.	2	-	2
	3.2 тақырып Дәрі-дәрмектерді парентералдық жолмен енгізу. Емшара жүргізетін кабинеттің жұмысын ұйымдастыру. Шынысауыттан дәрілерді алу. Антибиотиктерді еріту	2	-	2
	3.3 тақырып Теріге, тері астына және бұлшықетке инъекция жасау техникасы	4	-	4
	3.4 тақырып Венаға инъекция, венаға тамшылатып инъекция жасау техникасы. Биохимиялық зерттеуге венадан қан алу	4	-	4
4	**4 тарау Қарапайым физиотерапия**			
	4.1 тақырып Қарапайым физиотерапиялық емшаралар туралы түсінік. Түрлері, әсер ету принциптері, емдеу тиімділігі. Жылытқы, мұз салынған қапшықтарды, қышақағазды, компрестерді қолдану техникасы	2	-	2
	4.2 тақырып Гирудотерапия, сумен, озокеритпен, парафинмен (балауыз) емдеу туралы түсінік	2	-	2
5	**5 тарау Организмнің әртүрлі жүйелерінің қызметтері бұзылған кезде пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу**			
	5.1 тақырып Тыныс алу функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу. Оксигенотерапия	2	-	2
	5.2 тақырып Жүрек-қантамыр жүйесінің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу	2	-	2
	5.3 тақырып Асқорыту жүйесінің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу. Құсу кезінде жәрдем көрсету. Асқазанды шаю. Клизмалар	4	-	4

	5.4 тақырып Зәр шығару жүйесінің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу **5.5 тақырып** Эндокринді жүйенің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу. Инсулинмен емдеу	2 2	- -	2 2
6.	**6 тарау Зертханалық және аспаптық зерттеулерге материалдар алу және пациенттерді дайындау** **6.1 тақырып** Зертханалық зерттеулерге қан, зәр, нәжіс, қақырық, аңқа мен мұрын ішіндегісін алу. Пациенттерді дайындау. Биологиялық материалды сақтау және тасымалдау ережелері. Жолдамалар жазу **6.2 тақырып** Зертханалық зерттеуге асқазан мен ұлтабар ішіндегісін алу. Пациенттерді дайындау. Биологиялық материалды сақтау және тасымалдау ережелері. Жолдамалар жазу **6.3 тақырып** Аспаптық зерттеулерге пациенттерді дайындау	6 4 2	- - -	6 4 2
7.	**7 тарау Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейін жәрдем көрсету** **7.1 тақырып** Дәрі-дәрмектермен, алкоголмен, қышқылдармен, сілтілермен, сапасы төмен тамақтармен уланған кезде дәрігерге дейін жәрдем көрсету **7.2 тақырып** Клиникалық өлім кезінде жасалынатын реанимациялық шаралар	4 2	- -	4 2
	Саралау сынағы	**4**		**4**
	Жиыны:	**66**	**–**	**66**

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау «Мейірбике ісі негіздері» пәніне кіріспе. Қауіпсіз ауруханалық орта. Қабылдау бөлімінің құрылымы және қызметтері

1.1 тақырып Мейірбике ісінің міндеттері. Мейірбике ісінің философиясы. Кәсіптік этика және деонтология. ЕПҰ түрлері

Мейірбике ісі туралы түсінік. Мейірбике ісінің мақсаттары мен міндеттері. Мейірбике ісінің даму тарихы. Кәсіптік философия тұрғысынан мейірбике ісі ту-

регламентирующие обеспечение санитарно-эпидемиологического режима в ЛПО. Дезинфекция: виды, методы, способы, средства. Правила хранения и приготовления дезинфицирующих растворов. Техника безопасности при работе с дезинфицирующими средствами. Барьеры личной защиты медицинского работника. Уровни обработки рук медицинского работника. Уборка помещений стационара. Стерилизация: виды, методы, средства. Предстерилизационная обработка медицинского инструментария. Дезинфекция и стерилизации инструментария и предметов ухода за пациентами. Утилизация медицинских отходов.

Тема 1.3 Прием и санитарная обработка пациентов

Устройство и основные функции приемного отделения. Должностные обязанности медицинской сестры приемного отделения. Организация работы и санитарно-эпидемиологический режим приемного отделения. Прием и регистрация пациентов. Санитарная обработка пациента: полная, частичная. Санитарная обработка при выявлении педикулеза. Ведение медицинской документации. Антропометрия. Транспортировка пациента в лечебное отделение.

Раздел 2 Личная гигиена пациентов. Организация лечебного питания. Оценка функционального состояния пациентов

Тема 2.1 Лечебное отделение стационара. Лечебно-охранительный режим. Личная гигиена пациентов. Кормление тяжелобольных

Устройство лечебного отделения стационара. Понятие о лечебно-охранительном режиме. Виды режимов двигательной активности пациента: строгий постельный, постельный, палатный, свободный. Виды положения пациента в постели: активное, пассивное, вынужденное.

Гигиенические требования к постели пациента и нательному белью. Смена постельного и нательного белья. Кратность смены белья. Хранение чистого и грязного белья. Гигиенические требования к коже пациента. Уход за кожей, профилактика опрелостей, мацерации и пролежней. Уход за глазами, носом, ушами, ротовой полостью тяжелобольных. Уход за ногами, волосами пассивных пациентов. Подмывание пациента в постели.

Организация лечебного питания в ЛПО. Основные принципы лечебного питания. Кормление тяжелобольных в постели. Характеристика лечебных диет. Дезинфекция предметов ухода и медицинского инструментария.

Тема 2.2. Оценка функционального состояния пациентов. Термометрия. Определение и характеристика пульса сосудов, частоты дыхания. Измерение АД.

Организация наблюдения за изменениями в состоянии пациента, своевременное их выделение и оценка (состояние сознания, положение пациента в постели, выражение лица, цвет кожных покровов и видимых слизистых, состояние органов кровообращения и дыхания). Термометрия. Правила и места измерения температуры. Понятие о лихорадке. Условная классификация лихорадок: по степени подъема, характеру

6	**Раздел 6 Забор материала и подготовка пациентов для лабораторных и инструментальных исследований**			
	Тема 6.1 Забор крови, мочи, кала, мокроты, содержимого зева и носа для лабораторных исследований. Подготовка пациентов. Правила хранения и транспортировки биологического материала. Выписывание направлений	6	-	6
	Тема 6.2 Забор желудочного и дуоденального содержимого для лабораторных исследований. Подготовка пациентов. Правила хранения и транспортировки биологического материала. Выписывание направлений	4	-	4
	Тема 6.3 Подготовка пациентов к инструментальным исследованиям	2	-	2
7	**Раздел 7 Доврачебная помощь при неотложных состояниях**			
	Тема 7.1 Доврачебная помощь при отравлениях лекарственными средствами, алкоголем, кислотами, щелочами, недоброкачественной пищей	4	-	4
	Тема 7.2 Реанимационные мероприятия при клинической смерти	2	-	2
	Дифференцированный зачет	**4**		**4**
	Итого:	**66**	**-**	**66**

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение в предмет «Основы сестринского дела». Безопасная больничная среда. Устройство и функции приемного отделения

Тема 1.1 Задачи сестринского дела. Философия сестринского дела. Профессиональная этика и деонтология. Типы ЛПО

Понятие о сестринском деле. Цели и задачи сестринского дела. История развития сестринского дела. Сестринское дело с точки зрения профессиональной философии. Основные этико-деонтологические задачи профессиональной деятельности медицинского работника. Правила внутренней и внешней культуры медицинской сестры. Основные типы ЛПО, направления их деятельности.

Тема 1.2 Проблемы внутрибольничной инфекции. Безопасная больничная среда. Инфекционный контроль. Санитарно-эпидемиологический режим в ЛПО

Понятие о внутрибольничной инфекции, инфекционном процессе. Профилактика внутрибольничных инфекций. Основные инструктивно-методические документы,

ралы көзқарас. Медициналық қызметкерлердің кәсіптік қызметіндегі негізгі этика-деонтологиялық міндеттері. Мейірбикенің ішкі және сыртқы мәдениетінің ережелері. ЕПҰ негізгі түрлері, олардың жұмыс істеу бағыттары.

1.2 тақырып Аурухана ішілік инфекция (жұқпа) мәселелері. Қауіпсіз ауруханалық орта. Инфекциялық бақылау. ЕПҰ-да санитария-эпидемиологиялық режім

Аурухана ішілік инфекция, инфекциялық үдеріс туралы түсінік. Аурухана ішілік инфекцияның алдын алу. ЕПҰ-да санитария-эпидемиологиялық режімді реттейтін негізгі нұсқау-әдістемелік құжаттар. Дезинфекция: түрлері, әдістері, тәсілдері, құралдары. Зарарсыздандыру ерітінділерін сақтау мен дайындау ережелері. Зарарсыздандыру құралдарымен жұмыс жасаған кезде техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау. Медициналық қызметкерлердің жекебас қорғанышының тосқауылдары. Медициналық қызметкерлердің қолдарын өңдеу деңгейлері. Стационар бөлмелерін жинау. Зарарсыздандыру: түрлері, әдістері, құралдары. Медициналық құрал-саймандарды зарарсыздандыру алдында өңдеу. Пациенттерге күтім жасайтын заттар мен құрал-саймандарды дезинфекция жасау және зарарсыздандыру. Медициналық қалдықтарды қайта өңдеу.

1.3 тақырып Пациенттерді қабылдау және санитариялық тазарту

Қабылдау бөлімшесінің құрылымы мен негізгі қызметтері. Қабылдау бөлімшесінде жұмыс істейтін мейірбикенің лауазымдық міндеттері. Қабылдау бөлімшесінің жұмысын ұйымдастыру және санитария-эпидемиологиялық тәртібі. Пациенттерді қабылдау және тіркеу. Пациентке санитариялық тазалық жүргізу: толық, жартылай. Педикулез анықталған кезде санитариялық тазалық жүргізу. Медициналық құжаттамаларды жүргізу. Пациентті емдеу бөлімшесіне тасымалдау.

2 тарау Пациенттердің жекебас гигиенасы. Емдік тамақтандыруды ұйымдастыру. Пациенттердің функционалдық жағдайын бағалау

2.1 тақырып Стационардың емдеу бөлімшесі. Емдеу-сақтандыру тәртібі. Пациенттердің жекебас гигиенасы. Халі нашар науқастарды тамақтандыру

Стационардың емдеу бөлімшесінің құрылымы. Емдеу-сақтандыру режімі туралы түсінік. Пациенттің қозғалу белсенділігінің түрлері: қатаң төсекті, төсекті, палаталық, еркін. Пациенттің төсектегі жағдайы: белсенді, енжар (пассивті), амалсыз.

Пациенттің ішкі киіміне және төсегіне қойылатын гигиеналық талаптар. Пациенттің төсегін және ішкі киімін ауыстыру. Жаймаларды ауыстыру жиілігі. Таза және кір жаймаларды сақтау. Пациенттің терісіне қойылатын гигиеналық талаптар. Теріге күтім жасау, мацерацияның (базданудың), жауыржараның алдын алу. Халі нашар науқастардың көздеріне, мұрнына, құлақтарына, ауыз қуысына күтім жасау. Енжар пациенттердің аяқтарына, шаштарына күтім жасау. Пациентті төсекте дәреттендіру.

ЕПҰ-да емдік тамақтандыруды ұйымдастыру. Емдік тамақтандырудың негізгі қағидалары. Халі нашар науқастарды төсекте тамақтандыру. Емдәмдер сипаттамасы. Медициналық аспаптарға күтім жасау және оларды дезинфекция жасау.

2.2 тақырып Пациенттердің функционалдық жағдайын бағалау. Термометрия. Қан тамыр соғуын, тыныс алу жиілігін анықтау және оның сипаттамасы. АҚ-ды өлшеу

Пациенттер жағдайының өзгерістерін бақылау, оларды өз уақытында айқындау және бағалау (санасының күйі, пациенттің төсекте орналасуы, бет әлпеті, тері мен сілемей жамылғыларының түсі, тыныс алу және қан айналым ағзаларының жағдайы). Термометрия. Дене қызуын өлшеу ережесі және орындары. Қызба туралы түсінік. Қызбалардың шартты жіктелуі: дене қызуының көтерілу дәрежесі, тербеліс сипаттамасы. Қызба кезеңдері. Қызбаның әртүрлі кезеңдерінде пациентке күтім жасау және оның клиникалық көріністері. Қан тамыр соғуын анықтау және оның сипаттамасы. Тыныс алуды бақылау: тыныс алу жиілігін, ырғағын және тереңдігін анықтау, тыныс алу түрін бағалау. Тыныс алудағы мүмкін болатын өзгерістер. Артериялық қысымды өлшеу. Дене қызуын өлшеу парағында нәтижелерді тіркеу.

3 тарау Дәрі-дәрмекпен емдеу тәсілдері мен әдістері

3.1 тақырып Дәрі-дәрмектерді енгізу жолдары (энтералдық, сыртқы, ингаляциялық). Дәрі-дәрмектерді жаздырып алу, сақтау және есепке алу ережелері

Организмге дәрі-дәрмектерді енгізу жолдары. Дәрі-дәрмектерді жаздыру, алу, сақтау және есептен шығару тәртібі. Нашақорлық, психотропты заттарды, прекурсорларды сақтау және оларды есепке алу. Пероралдық дәрі-дәрмектерді беру және үйлестіру. Дәрі-дәрмектерді сыртқы және ингаляциялық әдістерімен қолдану. Дәрі-дәрмектерді көзге, мұрынға, құлаққа енгізу. Қалталық ингаляторды қолдану ережелері.

3.2 тақырып Дәрі-дәрмектерді парентералдық жолмен енгізу. Емшара жүргізетін кабинеттің жұмысын ұйымдастыру. Шынысауыттан дәрілерді алу. Антибиотиктерді еріту

Дәрі-дәрмектерді парентералдық жолмен енгізу. Кемшіліктері мен артықшылықтары. Емшара кабинетін жұмысқа дайындау. Емшара кабинетінің санитария-эпидемиологиялық режімі, жинаудың түрлері. Мейірбикенің жекебас гигиенасына, арнайы киіміне қойылатын талаптар. Мейірбикенің жекебас қорғанышындағы тосқауылдар. Инъекция өткізген кезде асептика мен антисептика ережелерін сақтау. Парентералдық жолмен дәрі-дәрмектерді қолданған кезде туындайтын қиындықтар. Флаконнан және шынысауыттан дәріні алу. Антибиотиктерді еріту және алу. Дайындалған ерітінділерді сақтау мерзімдері.

3.3 тақырып Теріге, тері астына және бұлшықетке инъекция жасау техникасы

Теріге, тері астына және бұлшықетке инъекция жасайтын анатомиялық орындар. Инъекция жасау үшін жұмыс орнын, мейірбике қолын, пациент терісін дайындау. Теріге сынама, тері астына және бұлшықетке инъекция жасау техникасы. Инъекциялардан кейін туындайтын асқынулардың алдын алу. Медициналық қалдықтарды қайта өңдеу.

3	**Раздел 3 Способы и методы лекарственной терапии**			
	Тема 3.1 Пути введения лекарственных средств (энтеральный, наружный, ингаляционный). Правила выписывания, хранения и учета лекарственных средств	2	-	2
	Тема 3.2 Парентеральное введение лекарственных средств. Организация работы процедурного кабинета. Набор лекарства из ампулы и флакона. Разведение антибиотиков	2	-	2
	Тема 3.3 Техника выполнения внутрикожных, подкожных и внутримышечных инъекций	4	-	4
	Тема 3.4 Техника выполнения внутривенной инъекции, внутривенного капельного вливания. Забор крови из вены на биохимическое исследование	4	-	4
4	**Раздел 4. Простейшая физиотерапия**			
	Тема 4.1 Понятие о простейших физиотерапевтических процедурах. Виды, принципы воздействия, лечебный эффект. Техника применения грелки, пузыря со льдом, горчичников и компрессов.	2	-	2
	Тема 4.2 Понятие о гирудотерапии, водо-, озокерито-, парафинолечении	2	-	2
5	**Раздел 5. Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций различных систем организма**			
	Тема 5.1 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций дыхания. Оксигенотерапия	2	-	2
	Тема 5.2 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций сердечно-сосудистой системы	2	-	2
	Тема 5.3 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций пищеварительной системы. Помощь при рвоте. Промывание желудка. Клизмы	4	-	4
	Тема 5.4 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций мочевыделительной системы	2	-	2
	Тема 5.5 Наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций эндокринной системы. Инсулинотерапия	2	-	2

	- подготовить пациентов к лабораторным методам исследования и проводить забор биологического материала; - владеть техникой выполнения внутрикожной, подкожной, внутримышечной, внутривенной и внутривенно капельной инъекции; - владеть техникой постановки различных видов клизм; - оказать помощь при рвоте ослабленным пациентам.

3 Тематический план и содержание дисциплины

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Наименование разделов и тем	Количество учебного времени при очной форме обучения (час)		
		Уровень специалиста среднего звена		
		всего	теория	практика
1	**Раздел 1 Введение в предмет «Основы сестринского дела». Безопасная больничная среда. Устройство и функции приемного отделения**			
	Тема 1.1 Задачи сестринского дела. Философия сестринского дела. Профессиональная этика и деонтология. Типы ЛПО	2	-	2
	Тема 1.2 Проблемы внутрибольничной инфекции. Безопасная больничная среда. Инфекционный контроль. Санитарно-эпидемиологический режим в ЛПО	2	-	2
	Тема 1.3 Прием и санитарная обработка пациентов	4	-	4
2	**Раздел 2 Личная гигиена пациентов. Организация лечебного питания. Оценка функционального состояния пациентов**			
	Тема 2.1 Лечебное отделение стационара. Лечебно-охранительный режим. Личная гигиена пациентов. Кормление тяжелобольных	4	-	4
	Тема 2.2 Оценка функционального состояния пациентов. Термометрия. Определение и характеристика пульса сосудов, частоты дыхания. Измерение АД	4	-	4

3.4 тақырып Венаға инъекция, тамшылатып инъекция жасау техникасы. Биохимиялық зерттеуге венадан қан алу

Венепункция туралы түсінік. Инъекцияны жасау үшін жұмыс орнын, мейірбике қолын, пациент терісін дайындау. Венаға инъекция, тамшылатып инъекция жасау техникасы. Биохимиялық зерттеуге венадан қан алу және оған пациентті дайындау. Зертханаға биологиялық материалды тасымалдау. Инъекциялардан кейін туындайтын асқынулардың алдын алу. Медициналық қалдықтарды қайта өңдеу.

4 тарау Қарапайым физиотерапия

4.1 тақырып Қарапайым физиотерапиялық емшаралар туралы түсінік. Түрлері, әсер ету принциптері, емдеу тиімділігі. Жылытқы, мұз салынған қапшықтарды, қышақағазды, компрестерді қолдану техникасы

Қарапайым физиотерапиялық емшаралар туралы түсінік. Түрлері, әсер ету принциптері, емдеу тиімділігі. Қолдану көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Жылытқыны, мұз салынған қапшықтарды, қышақағазды, компрестерді қолдану техникасы. Емшараларды өткізген кезде қауіпсіздік ережелерін сақтау. Медициналық құралсаймандарды және күтім жасау үшін қолданылатын заттарды дезинфекция жасау.

4.2 тақырып Гирудотерапия, сумен, озокеритпен, парафинмен (балауызбен) емдеу туралы түсінік

Гирудотерапия туралы түсінік. Қолдану көрсетімдері, қарсы көрсетімдері, мүмкін болатын асқынулары. Сүліктерді қою орындары. Медициналық сүліктерді қою техникасы. Қолданылған сүліктерді қайта өңдеу.

Гирудотерапия, сумен, озокеритпен, парафинмен емдеу туралы түсінік. Қолдану көрсетімдері, қарсы көрсетімдері. Әдістемесі. Емшараларды өткізген кезде мүмкін болатын асқынулар.

5 тарау Организмнің әртүрлі жүйелерінің қызметтері бұзылған кезде пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу

5.1 тақырып Тыныс алу функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу. Оксигенотерапия

Тыныс алу қызметінің бұзылу көріністері: ентігу, тұншығу, жөтел, кеуденің ауырсынуы, қан түкіру, өкпеден қан кету, қызба. Пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізуді қамтамасыз ету.

Оксигенотерапия туралы түсінік. Қолдану көрсетімдері. Оттек жастығынан мұрынға салынған катетер арқылы ылғалданған оттегі беру. Емшараларды өткізу кезінде техникалық қауіпсіздік ережелерін сақтау.

5.2 тақырып Жүрек-қантамыр жүйесінің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу

Жүрек-қантамыр жүйесі қызметінің бұзылу көріністері: ентігу, тұншығу, жүрек тұсының ауырсынуы, жүрек соғуы, ісінулер, бас ауыруы, АҚ бірден көтерілуі, талып қалу, коллапс. Пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу: қантамыр соғуын зерттеу, артериялық қысымды өлшеу, диурез бен салмақты бақылау, емдәмдер.

5.3 тақырып Асқорыту жүйесінің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу. Құсу кезінде жәрдем көрсету. Асқазанды шаю. Клизмалар

Асқорыту жүйесі қызметінің бұзылу көріністері: іштің ауырсынуы, тенезмдер, қыжылдау, кекіру, тәбеттің бұзылуы, жүрек айну, құсу, дисфагия, метеоризм, іш өту, іш қату, өңештен, асқазаннан және ішектен қан кету. Пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізуді қамтамасыз ету.

Құсу туралы түсінік. Белсенді және енжар пациенттерге құсу кезінде жәрдем көрсету. Асқазанды сұңгімен және сұңгісіз шаю. «Клизма» туралы түсінік. Клизмалардың түрлері: тазарту, сифонды микроклизмалар (майлы және гипертоникалық), дәрілік. Қолдану көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері. Емшараларды өткізу әдістемесі. Медициналық құрал-саймандарды және күтім жасайтын заттарды дезинфекция жасау. Медициналық қалдықтарды қайта өңдеу.

5.4 тақырып Зәр шығару жүйесінің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу

Зәр шығару жүйесі қызметінің бұзылу көріністері: бүйрек, несепағар, несепқуық зақымдануы кезіндегі ауырсынулар, дизуриялық бұзылыстар (поллакиурия, странгурия, ишурия, никтурия), зәр шығарудың жіті тоқтап қалуы, зәрдің еріксіз шығуы (зәрдің ұстамауы және ұстай алмауы, энурез), зәр шығудың бұзылуы (полиурия, олигурия, анурия), зәрдің химиялық құрамының өзгеруі (гематурия, протеинурия, лейкоцитурия, цилиндрурия, глюкозурия, кетонурия, билирубинурия), ісінулер, артериялық гипертензия.

Пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізуді қамтамасыз ету. Зәрдің жіті тоқтап қалуы кезінде жәрдем көрсету. Медициналық қалдықтарды қайта өңдеу, құрал-саймандарды және күтім жасауда қолданылатын заттарды дезинфекция жасау.

5.5 тақырып Эндокринді жүйенің функциялары бұзылған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу. Инсулинмен емдеу

Эндокринді жүйе қызметінің бұзылу көріністері: артериялық қысымның көтерілуі, пиодермия, фурункулез, тері жамылғыларының құрғақтығы мен ылғалдылығы, аса шөлдеу, полифагия, полиурия, жыныс мүшелерінің қышуы, аяқ басы терісінің трофикалық бұзылуы және сезімталдығының төмендеуі, көру қабілетінің төмендеуі.

Қантты диабетпен ауырған пациенттерге күтім жасау және бақылау жүргізу: емдәмді, жекебас гигиенасын сақтауды бақылау, дәрігердің нұсқауы бойынша науқастардың дәрілік препараттарды қабылдауын қадағалау. Диабеттік аяқбасы синдромы. Қантты диабет кезінде аяқ басына күтім жасау ерекшеліктері.

Инсулинді қабылдау ерекшеліктері. Шприцке инсулиннің ұсынылған мөлшерін сорып алу. Медициналық құрал-саймандарды және күтім жасауда қолданылатын заттарды дезинфекция жасау. Медициналық қалдықтарды қайта өңдеу.

	- процесс подготовки и разведения дезинфицирующих средств, их использования по инструкции; - этапы обработки изделий медицинского назначения; - о классах медицинских отходов по степени опасности; - основные правила ухода за пациентами; - принципы общения медицинского работника и пациентов; - пути и способы введения лекарственных средств (энтеральное, парентеральное); - о методике лабораторных методов исследования; - цели, показания и противопоказания, алгоритмы проведения сестринских манипуляций и процедур в пределах своей компетенции. **умеет:** - организовывать работу в подразделениях медицинских организации; - обеспечивать инфекционную безопасность в медицинских организациях; - подготовить и использовать по назначению дезинфицирующие средства; - проводить дезинфекцию, предстерилизационную очистку, стерилизацию изделий медицинского назначения; - проводить уборку помещения; - организовать лечебное питание; - осуществлять кормление пациентов, в том числе тяжелобольных; - оценивать функциональное состояние пациента; - проводить простейшие физиотерапевтические процедуры; - проводить гигиенические процедуры тяжелобольным; - осуществлять уход за тяжелобольными, в том числе лихорадящими; - применять коммуникативные навыки при уходе за пациентами и общении с его семьей; - применять лекарственные средства энтеральным, наружным и ингаляционным способами;

1 Пояснительная записка

Настоящая типовая учебная программа разработана в соответствий с Государственным общеобязательным стандартам образования по специальности 0305000 - «Лабораторная диагностика» квалификации 0305013 - «Медицинский лаборант».

Изучение дисциплины «Основы сестринского дела» медицинскими лаборантами является необходимой составляющей профессиональной компетентности будущего специалиста.

Курс изучения дисциплины включает вопросы основ сестринского дела, профессиональной этики и деонтологии, безопасной больничной среды, сведения о лабораторных и инструментальных методах обследования пациентов, алгоритмы выполнения сестринских манипуляций, мероприятия по уходу за пациентами.

Предмет включает в себя разделы:

- введение в предмет «Основы сестринского дела», безопасная больничная среда, устройство и функции приемного отделения;
- личная гигиена пациентов, организация лечебного питания, оценка функционального состояния пациента;
- способы и методы лекарственной терапии;
- простейшая физиотерапия;
- наблюдение и уход за пациентами при нарушении функций различных систем организма;
- забор материала и подготовка пациентов для лабораторных и инструментальных исследований;
- доврачебная помощь при неотложных состояниях.

Программа предусматривает интеграцию с другими дисциплинами: анатомия, физиология, латинский язык, микробиология, вирусология с техникой микробиологических исследований, основы эпидемиологии и инфекционных болезней, методы клинических лабораторных исследований.

2 Планируемые результаты обучения дисциплине

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты обучения, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями **Специальными**: **СК 8**. Уметь оказывать доврачебную помощь при неотложных состояниях, владеть техникой манипуляций, методами реанимации.	В результате изучения дисциплины обучающийся: **знает**: - типы медицинских организаций и основы организации их работы; - правила обеспечения санитарно-эпидемиологического режима в медицинских организациях;

6 тарау Зертханалық және аспаптық зерттеулерге материалдар алу және пациенттерді дайындау

6.1 тақырып Зертханалық зерттеулерге қан, зәр, нәжіс, қақырық, аңқа мен мұрын ішіндегісін алу. Пациенттерді дайындау. Биологиялық материалды сақтау және тасымалдау ережелері. Жолдамалар жазу

Қанды зерттеу: клиникалық, биохимиялық. Диагностикалық маңызы. Саусақтан және венадан қан алуға пациентті дайындау. Зәрді зерттеу: клиникалық, биохимиялық, бактериологиялық. Диагностикалық маңызы. Жалпы клиникалық анализге, Нечипоренко, Зимницкий бойынша, қантқа, диастазға, микрофлораға, антибиотиктер сезімталдығын анықтауға пациенттерді және ыдыстарды дайындау. Нәжісті зерттеу: клиникалық, бактериологиялық. Диагностикалық маңызы, ішекқұрт жұмыртқаларын тексеру үшін нәжіс алуға, копрологияға, дизтоптарға пациенттерді және ыдыстарды дайындау. Қақырықты зерттеу: клиникалық, бактериологиялық. Диагностикалық маңызы, жалпы клиникалық анализге, туберкулез микобактериясына, микрофлораға, антибиотиктер сезімталдығына қақырық алуға пациенттерді және ыдыстарды дайындау. Аңқадан және мұрыннан жағынды алу. Жолдама жазу, зертханада биологиялық материалдарды сақтау және оларды тасымалдау ережелері. Медициналық құрал-саймандарды және күтім жасауда қолданылатын заттарды дезинфекция жасау.

6.2 тақырып Зертханалық зерттеуге асқазан мен ұлтабар ішіндегісін алу. Пациенттерді дайындау. Биологиялық материалды сақтау және тасымалдау ережелері. Жолдамалар жазу

Асқазанды фракциялық сүңгілеу. Ұлтабарды сүңгілеу. Пациенттерді емшаралар өткізуге дайындау. Өткізу әдістемесі. Зертханаларда биологиялық материалдарды сақтау және тасымалдау. Жолдамалар жазу. Медициналық құрал-саймандарды және күтім жасауда қолданылатын заттарды дезинфекция жасау.

6.3 тақырып Аспаптық зерттеулерге пациенттерді дайындау

Аспаптық зерттеу әдістері туралы түсінік. Жіктелуі: рентгенологиялық, эндоскопиялық, функционалдық, ультрадыбыстық, радиоизотоптық. Рентгенологиялық зерттеулерге пациенттерді дайындау: бронхография, асқазанның мен ұлтабардың рентгеноскопиясы, ирригоскопия, холецистография, урография. Пациенттерді эндокоспиялық зерттеуге дайындау: бронхоскопия, ФГДС, колоноскопия, ректороманоскопия, цистоскопия. Ішперде қуысы мен кіші жамбас ағзаларын ультрадыбыстық зерттеу үшін пациентті дайындау. Функционалдық және радиоизотоптық зерттеулер туралы түсінік. Жолдамалар жазу.

7 тарау Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейін жәрдем көрсету

7.1 тақырып Дәрі-дәрмектермен, алкогольмен, қышқылдармен, сілтілермен, сапасы төмен тамақтармен уланған кезде дәрігерге дейін жәрдем көрсету

Дәрі-дәрмектермен, алкогольмен, қышқылдармен, сілтілермен, сапасы төмен тамақтармен уланудың диагностикалық белгілері, себептері. Шұғыл дәрігерге дейін жәрдем көрсету.

7.2 тақырып Клиникалық өлім кезінде жасалынатын реанимациялық шаралар

Пациенттердің ақтық жағдайы туралы түсінік. Ақтық жағдайдың кезеңдері, олардың негізгі клиникалық көріністері. Ақтық жағдай кезінде күтім жасау және бақылау жүргізу. Жеке кезекшілік орнын ұйымдастыру. Клиникалық және биологиялық өлімдер туралы түсінік. Реанимация туралы түсінік. Өкпенің жасанды вентиляциясын және жүрекке жанама массаж жасау техникасы. Өткізілетін реанимациялық шаралардың тиімділік критерийлері. Мәйітпен жұмыс жасау ережелері.

4 Білім беру үдерісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Құзыреттілік шешім табуды жүзеге асыру оқу үдерістері кезінде аудиториядан тыс жұмыстармен қатар теориялық және практикалық сабақтардың белсенді және интерактивті түрлерін қолдануды (компьютерлік технологиялар, іскерлік және рөлдік ойындар, деректі жағдайларды талғау, психологиялық және басқа тренингтер), білім алушыларда кәсіптік дағдыларды дамыту және қалыптастыру мақсатымен қамтуды қажет етеді.

Білім алушылар үшін қамтамасыз етілетін материалдар: ақпараттармен алмасу және ақпараттар жинау мүмкіншіліктерінің болуы, жоғары жылдамдықты Интернетпен қамтамасыз ету арқылы қазіргі заманғы кәсіптік дерекқорға, анықтама ақпарат және ізденіс жүйелеріне колжетімді болуы қажет.

Пәнді оқыту кезінде негізгі және қосымша әдебиеттерді, оқу құралдарын, оқу-әдістемелік құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқыту бағдарламаларын қолдануды ұсынады.

Пәннің оқу жұмыс бағдарламасында оқытудың соңғы нәтижелері алған біліктіліктері және игерген білімі, дағдысы бойынша анық, нақты тұжырымдалуы қажет.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде тесттік тапсырмаларды және құзырлық-бағдарлық практикалық жұмыстарды әзірлеуді ұсынылады.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка 22
2. Планируемые результаты обучения дисциплине 22
3. Тематический план и содержание дисциплины 24
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса. 32
5. Контроль планируемого результата обучения 32
6. Литература и средства обучения 33

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства Здравоохранения Республики Казахстан.

Авторы:

1. Моисеева А.Ф. – председатель цикловой методической комиссии специальных дисциплин, преподаватель предмета «Основы сестринского дела» высшей квалификационной категории ГККП «Костанайский медицинский колледж»;
2. Пархоменко Г.И. – преподаватель предмета «Основы сестринского дела» высшей квалификационной категории ГККП «Костанайский медицинский колледж».

Эксперты:

1. Дедовец Т.А. – врач высшей квалификационной категории, заведующая КДЛ областной больницы, главный специалист по лабораторной диагностике Управления здравоохранения акимата Костанайской области;
2. Булат Л.П. – врач высшей квалификационной категории, заведующая бактериологической лабораторией Костанайского областного центра эпидемиологической экспертизы.

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Костанайский медицинский колледж».

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0305000 - «Лабораторная диагностика» квалификация 0305013 - «Медицинский лаборант».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 5 августа 2010 года № 604.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Общий уход за больными. Мухина С.А. – М., 1989.
2. Основы сестринского дела: учебное пособие. Островская И.В., Широкова Н.В. – М., 2008. – 320 с.
3. Сестринское дело в терапии. Практикум. Обуховец Т.П. – Ростов-на-Дону, 2008.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Давлицарова К.Е. Основы ухода за больными. – М.: ФОРУМ, 2004.
2. Сестринское дело в терапии с курсом первичной медицинской помощи. Смолева Э.В. – Ростов-на-Дону, 2005.
3. Справочник медицинской сестры. Соколова Н.Г. – Ростов-на-Дону, 2001.
4. Сестринское дело. Яромич И.В. – Минск, 2004.

6.3 Оқу құралдары:

- басылым материалдары;
- оқу құрал-жабдықтары;
- көрнекі құралдар;
- ОТҚ.

**МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ОСНОВЫ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА

Специальность: 0305000 - «ЛАБОРАТОРНАЯ ДИАГНОСТИКА»

Квалификация: 0305013 - «Медицинский лаборанат»

Объем часов – 66

Астана 2010